Ч. 150 (14.048). Львів, неділя 9. червня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова фондація.

Ремісничо-промислова школа під управою оо. Студитів у Дорі.

Мин. року віддано до вжитку новий шкільний будинок гімназії „Рідної Школи", фондації ім. Іллі й Іванни Кокорудзів у Львові. Цього року входить у життя нова фондація тих самих фундаторів. Бл. п. **Ілля Кокорудз** залишив у завіщанні половину своєї реальности в Дорі, а п-і **Іванна Кокорудзова** записала нотаріяльним актом другу половину цієї реальности, зложеної з двох мешкальних домів (19 кімнат), будинку економічного та городу на **ремісничо-промислову школу** під управою оо. Студитів у Дорі. Брати Студити будуть вести у згаданій фундації науку столярства, кушнірства і шевства та берегти гуцульське мистецтво.

П-і Кокорудзова як співфондаторка вивінувала фондацію **в поле, живий і мертвий інвентар та будує для оо. Студитів каплицю в гуцульськім стилі.** Є повна надія, що фондація під управою оо. Студитів буде хосенною культурною станицею для Гуцульщини.

Засобом удержання фондації, крім господарки і виробництва буде також **сезонове ведення пансіону для літників**, які знайдуть там не лиш вигідне приміщення і добрий харч, але й милу атмосферу. Пансіон отворений вже від 15. червня, а ремісничі курси увійдуть в життя вже з початком нового шкільного року по феріях.

Дай Боже, щоби сповнилися надії благородних фондаторів, щоб **фондація стала осередком освідомлення й економічного двигнення Гуцульщини!** Побажатиб лише, щоб наші гуцули, такі дуже похопні переймати „модні", крикливі гасла, такі скорі втішатися данайськими дарунками, — зрозуміли значіння фондації і тих цінностей, які та фондація має їм принести.

Перед I. зїздом католиків Чехословаччини у Празі.

Прага, червень, 1935.

У днях від 27. до 30. червня ц. р. відбудеться в Празі I. зїзд католиків Чехословаччини. Має це бути могутня маніфестація католиків з цілої держави без огляду на народність, а її завдання, як пишуть „Лідове Лісти", орган чехословацької „лідової партії" (католицької), має бути між іншим показати світові силу католиків в Чехословаччині і переконати чужину про кінець протикатолицького курсу в державі.

Зїзд почнеться дня 27. червня з полудня гомоном дзвонів зі всіх католицьких церков по цілій республиці і богослуженням „Вені Санкте" в церкві св. Віта на Градчанах у Празі. Це богослуження буде спільне для учасників зїзду всіх національностей. Дня 28. червня будуть по всіх церквах Праги відправлятися Служби Божі, в часі яких учасники зїзду приступлять до св. Причастія. До кульмінаційної точки дійде зїзд вечором дня 29. червня і в неділю дня 30. червня. І так в суботу дня 29. червня відбудеться на центральній площі св. Вацлава перед памятником св. Вацлава величаве евхаристичне богослуження. Ціла площа буде на це спеціяльно прилаштована і прикрашена. Перед памятником буде стояти понтифікальний вівтар, а над ним 30 м. високий хрест, освічений неоновим світлом. Для визначних учасників зїзду будуть тут побудовані великі трибуни. На них будуть окремі місця для високого духовенства: кардиналів, епископів і т. д. В часі цього богослуження учасники складуть відповідну присягу. Буде її складати кожний нарід зокрема у визначенім порядку. Це свято закінчиться благословенням папського леґата, париського кардинала Вердіє.

В неділю, 30. червня відбудеться на новому великому празькому стадіоні понтифікальна Служба Божа, що її відправить кардинал Вердіє. В часі Служби Божої співатимуть хори римо-католицьких і греко-католицьких богословів, кирило-методіївських брацтв і католицьких співочих товариств в супроводі величавих, для цього спеціяльно змонтованих на стадіоні органів. Евангеліє буде читатися в шести мовах. Після Служби Божої епископи відчитають у всіх мовах учасників пастирські листи до всіх католиків Чехословаччини. Зїзд скінчиться благословенням епископів поодиноких обрядів і націй і відспіванням „Тебе Бога хвалим".

На зїзд зголосилася велика скількість наших братів з Підкарпатської Руси і зі східної Словаччини. Більше і докладніше про зїзд напишемо у свій час.

М—н.

Британсько-німецькі морські розмови відложені.

ЛЬОНДОН, 8. 6. ПАТ. Англійсько-німецькі морські наради відложили на позаточний час. Німецькі делеґати відїзджають завтра до Берліна. Дальші розмови зачнуться в найближчім тижні.

Новий британський кабінет.

ЛЬОНДОН, 8. 6. ПАТ. Вчора в год. 16.55 Болдуіна закликали до бекінґгемської палати, де король доручив йому створити новий кабінет. Болдуін предложив королеві листу своїх співробітників, потім міністри пішли до королівської палати, щоби віддати монархові печатки, що є емблемами їх дотеперішніх функцій. (Склад кабінету подали ми вже в учорашньому числі.)

Британський кабінет має тепер 22 членів. Двох більше, як дотепер. Згідно з партійним ключем у кабінеті є 15 консерватистів, 4 лібералів і 3 нац. лейбуристів.

Монархісти в Австрії.

ВІДЕНЬ 8. 6. ПАТ. Число громад Австрії, що надали почесне громадянство архикнязеві Оттонові, зросло з початком червня до 749. Зріст в останніх двох місяцях є 100 громад.

Уряд Ляваля дістав довіря і повновласти.

ПАРИЖ, 8. 6. ПАТ. По двогодинних нарадах в палаті громад та вияснених мін. Ляваля віддали в год. 1-ій вночі під голосування проєкт закону про повновласти для уряду, щоб поборювати спекуляцію та боронити франка.

В год. 1.30 оголосили вислід голосування. За внеском голосувало 324 послів, проти 160. В такий спосіб уряд дістав довіря і повновласти.

—o—

Чи справді за Гітлера нічого не змінилось?

Історичне значіння націонал-соціялістичної революції.

Львів, 8. червня 1935.

Сила Гітлера полягає на його суґестивному впливі на німців; Гітлер уміє засуґестіонувати своїх земляків і вони вірять у все, у що він вірити їм скаже; однак на ділі речі, в які сьогодні німці вірять, є витвором їхньої „зачарованої" уяви, бо від часу приходу до влади Адольфа Гітлера нічого суттєвого не змінилося, не змінилося бодай — на краще; живеться німцям під матеріяльним оглядом нині гірше, ніж жилось перед Гітлером, а в міжнародній ситуації можна казати лише про зміни найбільше для Німеччини некорисні.

— Такий короткий зміст статті п. н. „Сила і слабість Гітлера" („Діло" ч. 147 з 6. ц. м.), яку ми подали з уваги на її цікавий підхід і деякі думки, та яку ми проте назвали односторонньою, бо не можна промовчувати істотних великих історичних змін, переведених за теперішньої влади, що прийшли як безпосередній наслідок перевороту Адольфа Гітлера. Видрукували ми ту статтю п. З. П. і поміщуємо нинішні уваги, писані з іншого становища, тому, що не лише вузький гурт робітників пера та громадських і політичних діячів, але й найширші кола громадянства цікавляться вже у нас тими великими суспільно-політичними процесами, що йдуть у широкому світі й до яких належить національно-соціялістичний німецький рух; ніде правди діти — зацікавлення подіями в Німеччині зросло завдяки ворожій протигітлерівській соціялістичній і жидівській міжнародній пресовій кампанії. Та кампанія спричинила теж примітивізацію поглядів на національний соціялізм і його переломово-історичне значіння для німців і Німеччини.

Коли кажеться про переродини німців завдяки націонал-соціялізмові, то це не пуста фраза. Явище націонал-соціялізму може бути зрозуміле тільки на тлі того психічного потрясення, яке зазнав німецький нарід після програної війни, і тих внутрішніх відносин, які виросли на тому психічному ґрунті. Листопадова революція 1918 року (залишаючи на боці її причини і безглуздя режіму Вільгельма II.) була першим яскравим доказом заломання німецької психіки, — 100 комуністичних мандатів і 6 міліонів комуністів під кінець 1932 року, з 5-ти міліонами безробітних, це вислід 14-літньої екзистенції веймарської републики. Від віри у кайзера і в себе — скочив німецький нарід у пропасть зневіри — в себе і якунебудь вищу силу, що кермує долею народу. Ідейної пустки не зуміла заповнити у німців ідея демократії. Молоду німецьку демократію відразу почав розкладати інтернаціональний большевизм. І німецька соціял-демократія з січня 1919 року, коли Шайдеман і Носке топили у крові Лібкнехта і Рози Люксембурґ комуністичну револьту, підлягала щораз більше ідеї „єдиного робітничого фронту"; ідейну пустку виповнювала щораз щільніше ідея комунізму. Разом із тим поглиблювався процес інтернаціоналізації німецького духа, а всі заінтересування німців зосереджувались виключно на журбі за хліб і боротьбі за хліб, згідно з теорією марксівського матеріялізму. Постепенна затрата на-

ціональних первнів та поступ морального розкладу — це не пустий згук. Ми, українці, знаємо такі періоди з недавньої нашої історії, коли тисячі-тисячі молодих здорових парубчаків з цікавістю первісних людей приглядалось, як кервавилась невеличка армія за волю рідного краю, — коли у розпалі бою цілі полки проголошували „невтралітет", — коли й тут, у нас, у Галичині, після воєнної і дипльоматичної програної зазначилась страхітлива організаційна і моральна розтіч.

Корупція і спекуляція перестали бути в Німеччині того періоду спорадичними, вімковими й одиничними випадками. Афери Бармата, Кутіскера і безліч їм подібних розкривали гниль, яка жерла нарід і державу до споду: якже інакше можна би пояснити такий факт, що корупція найшла доступ до недавнього канцлера держави (Бауер) або надбурмістра Берліна (Бес)?! Гітлер не пропаґував гасла боротьби з режімом і находив успіх у мас не тому, що йому і тим масам не подобався той чи інший уряд або й ввесь демократично-републиканський устрій. Він пропаґував гасло „боротьби за німецьку душу", а нарід ішов за ним з року на рік у щораз більших масах, бо бачив щораз більше яскравих доказів — жахливих практичних наслідків звихненого устрою і режіму. 25 точок програми, проголошеної 24. II. 1920 року у Мінхені, це не програма будучого канцлера: це світогляд, який впоював у нарід віру в себе та давав йому ідеальну ціль перед собою. Боротьба націонал-соціялізму з соціял-демократією і комунізмом це не була боротьба одної партії з другою за владу в державі: це було в буквальному розумінні змагання за душу народу, змагання поміж відродженим німецьким націоналізмом та здеґенерованим німецьким інтернаціоналізмом. Успіх націонал-соціялізму полягає теж не в тому, що Гітлер казав вірити в правильність нац.-соц. тез, тільки у тому, що німецький націонал-соціялізм зумів найти для німців таку саму синтезу націоналізму і соціялізму, як італійський фашизм найшов її для італійців.

І саме ця зміна німецької психіки, переведена націонал-соціялістичним рухом і його творцем, дозволила Гітлерові перевести ту реформу, якої не міг перевести й Бісмарк: **уніфікацію німецької держави**. Ледви 30. січня 1933 прийшов до влади Адольф Гітлер та наче в далеку давнину пірнув уже той німецький правно-устроєвий стан, який, здавалося, буде трівати вічність: сепаратизм німецьких країв. І разом із уніфікацією держави, щезла розбіжність у психіці німців, які до того часу були баварцями, прусаками, саксонцями, мекленбурцями, — та при першій спробі звести їх на спільну німецьку плятформу — скакали собі взаємно до очей. Пригадаймо собі небезпеку громадянської війни, яка грозила ще за Брінінґа через надзвичайну вразливість провінціонального патріотизму баварців, заздрих за свої автономні права. Чи сьогодні ця найболючіша німецька державна проблема взагалі істнує?!

Уніфікація німецької держави пішла в парі з **уніфікацією німецького народу**, — не тільки громадян III. Републики, але всіх німців у діяспорі. Спільнота німців обмежувалась виключно до спільноти мови. З хвилиною, коли німець опинювався поза межами своєї держави і ставав громадянином другої держави — ставав відразу найподатливішим матеріялом під асиміляцію. Це річ майже небувала, щоб німець відірваний від рідного ґрунту і більшого кольоніяльного середовища, вже в другому поколінні не засимілювався. Податливість німців на чужинецьку асиміляцію була просто подивугідна, — найбільші теж патріоти зпоміж москалів, французів, поляків — це німці. Чи треба пригадувати прізвища всіх Фредериксів, Ренненкампфів, Ліхтенберґів, Башів, Кнолів, Цолів, Зайдлерів і імя їм легіон? Колиж німецькі кольонії зберігали свою окремішність, завдяки мові, то проте не відчували ніякої потреби якогонебудь звязку з рідним краєм і були для нього фактично втрачені. Якже інакше виглядає справа сьогодні, коли істнує не лище чуттєва спільнота всіх німців у світі, але просто одна центральна організація для всіх німців, яка дає їм спільну ідею та кермує їхньою тактикою, потрібною материкові. Що значить єдність німецького народу, яка повстала з переродин його духа, це вчать останні вибори у ЧСР: міліон двіста тисяч на лісту Генляйна.

Чи нічого в Німеччині не змінилось? Просто нема ділянки прилюдного життя, яка до дня не зреформована, яка не пристосована до націонал-соціялістичної ідеольоґії. Передовсім ґрандіозне аграрне законодавство з уведенням дідичности дворів, внутрішньої кольонізації, твердих цін — величезне соціяльне законодавство з застосуванням принципу продуктивної праці всупереч попередньому принципові державних безкомпенсаційних допомог безробітним, організація народнього господарства на принципі фаховости, — могутня організація молоді, — уніфікація протестантської церкви, в якій панував такий сам сепаратизм кільканацяти самостійних церков, похожих через те радше на секти, що у державному устрою, — врешті повне виелімінування з державного і громадського життя чинника міжпартійної боротьби, який до гітлерівського перевороту був єдиним змістом того життя і найбільшим його розкладовим моментом.

Чи комунізм щез у Німеччині наслідком репресій? Ніколи цього не булоб, колиб не перемогла марксівську ідею ідея націонал-соціялістична. Слабість протигітлерівської опозиції полягає саме у слабості ідей, якими та опозиція орудує та які були в очах німців здискредитовані передгітлерівською практикою. Бо найбільші прихильники і звеличники демократії признають, що сама демократія себе в Німеччині вбила (як вбиває себе сьогодні у Франції) і не є сьогодні ніякою противагою націонал-соціялізмові, що доконав таких величезних глибоких реформ у такому короткому часі.

Закид поважний: закордонна ситуація Німеччини. Так, ексклюзивізм націонал-соціялізму і нотоpійна незручність німецької дипльоматії насторожили закордон, штовхнули Францію у бік Совітів, відштовхули Італію, довели до спроб реактивування бльоку Антанти. У величезній мірі пошкодила теж Німеччині інтернаціоналістична та жидівська міжнародня преса. А проте не забуваймо, що з довгої черги практичних проблем німецької пісяверсайської закордонної політики на першому пляні стояли такі справи: 1) Надренія, 2) репарації, 3) Сара, 4) зброєння. Дві перші проблеми розвязала Німеччина передгітлерівська, головно завдяки двом справжнім державним діячам на велику мірку — Штреземанові й Брінінґові. Але блискучу розвязку справ Сари і зброєнь по лінії максимальних німецьких вимог перевів таки уряд Гітлера. Не забуваймо теж, що міжнародні відносини у післяверсайській Европі страшенне пливкі і змінливі, що годі вже сьогодні робити поділ міжнародньої ситуації за останні два роки на періоди, — що поруч із боротьбою за найближчі безпосередні цілі, яка характеризувала закордонну політику передгітлерівського періоду, головно політику Штреземана (читай: його „Спомини та документи"), щойно Німеччина Гітлера висунула й дальшу ясну ціль, яка внесла у міжнародній політичний світ безумовно величезний фермент: боротьбу з комунізмом, як явищем міжнародньо-політичним, і його організаційним осередком. Не забуваймо теж, що так як у внутрішньому житті нації не можна обійтись без ідеї, так само у зовнішніх звязках без — престіжу. Треба бути хіба фанатичним ворогом гітлерівського режіму і заперечувати безсумнівні факти, щоб не признати, що престіж Німеччини Гітлера у міжнародньому політичному світі є багато вищий, ніж Німеччини періоду 1919—33: бо щойно Гітлер зумів гостро підкреслити момент **самостійности** німецької політики, доброї чи кепської, але самостійної, себто такої, без якої не можна мати ніякої пошани й авторитету.

Безумовно: від приходу до влади Адольфа Гітлера сталося в Німеччині чимало неприємного, несимпатичного головно нам, членам народу, вихованого на традиціях демократії, якої і нині не маємо потреби відцуратись. Але відкидаючи все те, з чим не можемо солідаризуватись, мусимо проте з подивом глядіти на справжні чуда, чуда вичаровані не з хоробливої уяви, істнуючі не у світі міражів, але в „дійсній дійсності", які за такий короткий час створив Адольф Гітлер. Загадка, у чому полягає маґічний вплив, що його має кожна велика індивідуальність на своє оточення і маси, є саме змістом індивідуальности. Можна теж казати про безкритичні маси, але годі казати про безкритичність кадрів найчільніших фахівців, які віддають себе на послуги даній індивідуальності. Правда, істнує теза що інколи саме ті фахівці чи якась камарилля використовує для своїх цілей популярність провідника. Але в такому випадку треба ставити дилему: індивідуальність, яка кермує, або маріонета у чужих руках? Щодо особи Адольфа Гітлера дилеми тієї нема: без огляду на час тривання, етапи розвитку чи упадку III. Німеччини — Адольф Гітлер вже записаний до історії як одна з найбільших індивідуальностей XX. століття. Тому може не слід такої індивідуальности прирівнювати до штукарів-гіпнотизерів.

ік.

Даймо молоді фахове господарське знання!

Чергові вписи до Хліборобського Лiцею в Черниці.

Часто стрічаємо тепер у пресі статті на тему, який фах має вибрати молодь, що кінчить середні школи. Багато у цих статтях гарних думок та добрих порад. Одначе звичайно ці поради дуже загальні і сходяться приблизно у тому, щоби молодь вибирала ті фахи, які зараз у нашому житті потрібні і конечні. Одначе такі загальники мало орієнтують нашу молодь та її батьків і в дійсности не треба дивуватися, що молодь все заповнює своєю масою такі школи, які колись давали вигляди на працю і заробіток, а сьогодні не дають ніякого запевнення для можливости праці й удержування на майбутнє.

Розвиток господарського життя по війні зробив у нас те, що на добрих фахівців усяких ділянок господарства маємо тепер добрий попит. Коли у інших ділянках нашого життя є хронічне безробіття, то на добрих, належно вишколених господарських фахівців є всетаки місце. Доказом цього є те, що таких фахівців у нас бракує, а ті, які були, працюють сьогодні у свому фаху, хоч і треба підкреслити, що в часі загальної господарської скрути не можуть бути вони так винагороджені, як цього заслуговують своєю освітою та студіями. Коли переглядати оповістки у наших часописах за останні місяці, то подибуємо тільки конкурси на агрономів, а місяцями не добачуємо ніяких інших оголошень про запотребування фахівців з інших ділянок.

А до того розвиток господарського життя ставить перед нами великі вимоги до чимраз основніших приготовань цих фахівців, які мають у нас дати для народнього господарства чималі користи. Колись перед війною було в нас 2—3 агрономів. Сьогодні на самих тільки місцях повітових агрономів є вже 35 осіб, а коли взяти агрономів з інших ділянок життя, які працюють по інших установах у свому фаху, чи займаються практично господарюванням у себе, чи в інших, то їх маємо уже поверх 70, а мимо цього життя з кожним днем приносить нове запотребування, але підкреслюємо — на **добрих фахівців**. Стоїмо перед розвитком різних галузей нашого господарського життя, які до сьогодні ще не рушені: збут сільсько-господарських продуктів, їх перерібка, розвиток садівництва, городництва, пасічництва, сільсько-господарського промислу, далі усі ділянки сільсько-господарської продукції, які і досі не охоплені належно нашими фахівцями.

Таке то сучасне положення нашого господарського світу каже нам школити у господарських ділянках фахівців, які могли би своїм знанням повести цю справу дальше, розвинути її, зробити своїми власними руками для себе варстати праці, а далі створити ще і варстати праці для інших. Тому, коли мова про вибір

...жання, то не треба забувати, що вишкіл у господарському, агрономічному фаху, є один із тих, на який молодь мусить звернути свою пильну увагу. Бо фаховий вишкіл у цьому напрямку може дати не тільки хліб у руки одиниці, але може змінити наше господарське змагання, яке для нас є сьогодні найважнішою ділянкою праці.

Саме ці мотиви казали нашим господарським установам старатися про створення такої господарської школи, яка відповідала би вповні цим вимогам, що їх ставить до наших господарських працівників сучасне наше життя. Таку школу створено, а є нею Хліборобський Ліцей з українською мовою навчання в Черниці, пов. Жидачів. Саме тепер проголошено другі з черги вписи до І. кляси цієї школи. Перші вписи були проголошені пізною осінню попереднього року і кандидати, які тоді вписалися, відбувають саме практику і з осінню почнуть правильну науку в Черниці. Навчання в Хліборобськім Ліцею тревае три роки, після закінчення гімназії нового типу, або 6 кляс гімназії старого типу. Вільний вступ є теж абсольвентам теперішньої 7 кляси, чи абітурієнтам, якщо вони не переступили 21 літ життя. Навчання в Ліцею є попереджене 1-річною практикою у господарських школах, яку кожний кандидат на агронома мусить перейти, щоби сам собі міг дати відповідь, чи він надається до цього фаху та чи цей фах буде любити. Ця практика є необхідною. Практику краще тому відбувати перед теоретичними студіями, бо практика вкаже багато цікавих сторінок хліборобства, на які потім зверне увагу кандидат при дальших своїх студіях. На таку практику звертають надзвичайно велику увагу за кордоном. І так у Німеччині для осягнення ступня учителя в господарській школі треба перейти після матури аж 4-літну господарську практику, щойно тоді перейти 4—5 років агрономічної школи, а потім 1—2 роки педагогічного семинара. Це на те, щоби кандидат міг свій фах опанувати, міг його знати й міг бути певний, що зі своїм знанням він буде не тільки цінним фахівцем, який сам знайде заняття, але також сам зможе створити собі варстат праці і бути незалежним від нікого господарем.

Оплати в Ліцею є такі, як у звичайних середніх школах. На рік виносить це 220 зол., але за рік практики не платиться ніякої оплати. Удержання так на практиці, як і підчас 3 років навчання коштує біля 30 зол. місячно в інтернаті з повним удержанням і забезпеченням учня. Одначе від шкільної оплати можуть бути бідні учні звільнені, як це є тепер у середніх школах.

Як видно, ця школа не є дорожча від загальнообразуючих шкіл, а зате дає кандидатові добре фахове знання. Коли сьогодні абсольвент 6. кляси гімназії відбуде рік практики, а 3 роки навчання у Ліцею, то це так, якщоби він скінчив сему і осьму клясу гімназії, а за дальших 2 роки навчання дістає додатково повне фахове, агрономічне образовання. Є це безпосереднє щадження часу та щадження коштів.

Навчання в Ліцею будуть переводити наші найкращі фахівці запрошені туди з краю та зпоза кордону. Ліцей міститься у зразково уладженому маєтку, а до цього будується там ще відповідні мешканеві будинки. Є це школа уладжена на зразок колишніх німецьких шкіл „технікумів“, яких абсольвенти так високо поставили німецьку техніку під кермою своїх старших у студіях фахівців-інжинірів.

Тому тепер під кінець шкільного року, коли приходиться батькам вибирати фах для своїх дітей, найважніше буде призадуматися над тим фахом, до якого чуемо замилування усі, себто над агрономічно-господарськими науками. Тому батьки та студенти 6, 7 і 8 кляси повинні звернути увагу на вписи до Хліборобського Ліцею в Черниці, які проголошено на час від 15. до 30. червня ц. р. та використати цю школу собі на добро і для нашого господарського життя на користь.

Загроза війни.

ПЕКІН, 8. 6. ПАТ. Нині відбулася військова японська нарада у Тієн-Тсіні. Сподіються, що японці ще нині виставлять Китаєві ультімат. Японці домагаються розвязання протияпонських організацій, евакуації всіх збройних сил з Пекіну і Тієн-Тсіну. Японські ґарнізони в північнім Китаю дістають поміч з Осаки, так, що число японського війська у Китаю потроїться.

Д-Р ІВАН КОПАЧ. 2)

Про людський світогляд.

(Докінчення.)

Отже перша і найважніша річ у світогляді кожного чоловіка — то субєктивна його правдивість (ретельність). Поза тим світогляди людей можуть бути менше або більше ріжні залежно від обсягу кожночасного їх досвіду. Д-р Рудницький пише („Діло“ ч. 117): „Письменник не мусить мати світогляд, коли світоглядом називаємо суцільний, передуманий, гармонійний погляд на світ“. Зовсім справедливо. Письменник (а я додам: і жаден чоловік взагалі) навіть і не може мати такого світогляду, як його брати в абсолютнім значінню т. зв. як світогляд збудований раз на все і для всіх. Такий всебічний „ясний, твердий, непохитний світогляд“, якого бажав би також п. Рудницький „для сучасного українця“, ві буде завсіди лише недосяжним ідеалом, присущим хіба тільки одному Богові. Бо тільки один Бог, як казав Сократ, є вповні мудрий (софос), а ми, люди, то хіба тільки — менше або більше — любителі мудрости (філософой, „любомудрці“). І тому п. Р. зовсім неоправдано протиставляє так різко т. зв. „фільософічний світогляд“ немов би якесь повне совершенство супроти людському „світоглядикові, склеєному по домашньому“, бо в ґрунті річи навіть і найславніші фільософічні системи були, є і будуть завсіди теж тільки малими і більше або менше подібними людськими „світоглядиками“ перед маєстатом Найвишої Божої Мудрости.

Чоловік може тільки змагати до того ідеалу, а не посідати його як якийсь раз на все викінчений перфакт. Правда, та недосяжність ідеалу може чоловіка також томити й мучити, але в силі того змагання до ідеалу лежить саме і вартість та щастя чоловіка. І тому то й співають у Ґете ангели над душею померлого Фавста: „Wer immer strebend sich bemüht, den können wir erlösen“.

А таксамо розумів ту справу й Лессінґ в оттім своїм славнім афоризмі про правду: Колиб (каже) Бог держав у Своїй правій руці правду, а в лівій тільки щире змагання до правди, то я вхопив би Його за ліву руку і просив би Бога, щоб дав мені змагання до правди, а саму правду полишив би Богові. Ту потребу і вартість змагання відчуває — зовсім природно — також п. Рудницький, коли каже, що „письменник повинен боротись за світогляд, повинен його мати“ — очевидно, повинен його мати тим більше, що вінже як не як, а вже з самої природи річи також якийсь поводатор своїх читачів. Але щож, коли п. Р. заразже таки й звільняє письменників від того обовязку, твердячи, що „сотні великих письменників не мали світогляду“. Бо й хтож у такім разі схоче трудитися над здобуттям собі високоцінного світогляду, коли й без того — за апробатою авторитету п. Р. — може бути великим письменником?

Ну, то й пишуть-же тепер у нас, коби здорові, ріжні наші письменники, що хоч за голову хапайся. От приміром Богдан І. Антонич п. з. „Ярмарок“ („Назустріч“ 1935. ч. 4.):

Мій брат — кравець хлопячих мрій
зішив з землею небо.
Горять хустки у крамарів,
немов стобарвний гребінь.
Співають теслі, бубни бють.
Розкрию таємницю:
Червоне сонце продають
На ярмарку в Горлицях.

Або п. з. „Вишні“ (тамже ч. 9.):

Антонич був хрущем і жив колись на вишнях,
на вишнях тих, що їх оспівував Шевченко.
Моя країно зоряна, біблійна й пишна,
Квітчаста батьківщино вишні й соловейка!
Де вечори з евангелії, де світанки,
де небо сонцем привалило білі села,
цвітуть надхнені вишні кучеряво й пянко,
як за Шевченка, знову поять пісню хмелем.

Так пише наш свіжий „лавреат“. А я читаю, зчудуюся і питаю: Що те все має значити? Та чим ті дві купи, змістово неповязаних зі собою слів, заслужили собі на почесну назву поезії і на друк? Чи сам рим і ритм тут уже вистарчають? Чиж не є першою і найважнішою справою всякої правдивої поезії піднесений ідейно понад сіру буденщину — ми кажемо: натхнений — стан душі поета, якого вібрації, переходячи якимось тайним способом на читачів і слухачів, підносять і їх у ту вищу понадбуденну атмосферу настрою, в якій перебував поет у хвилині творення? Шевченко пише (над Аралом 1848. р.):

Ну, що-б здавалося слова?
Слова та голос, більш нічого!
А серце бється, ожива,
Як їх почує. Знать од Бога
І голос той і ті слова
Ідуть між люди.

В наведених Антоничевих словах я, признаюся, не находжу жадного такого вищого настрою і тому думаю, що його по правді не було й у самого Антонича при складанню тих „поезій“. Отже бракує мені тут у нього оцього найважнішого моменту всякого людського світогляду: субєктивної правди. А він і сам вимагає її від інших у статті п. з. „Становище поета“ („Назустріч“ 1935. ч. 4.): „Знаю добре (пише), що криця й бунтарство, котурни й сурми наших поетів — це здебільша векслі без покриття“...

Проти таких письменницьких „векслів без покриття“ є в засаді, як бачу, також і сам п. Руд. Бо от у звіті з вечасної вистави песи Меріяма-Лужницького п. з. „Посол до Бога“ він остерігає письменників з притиском: „натхнення не склеїш, ідеї не придумаєш на замовлення!“ („Діло“ ч. 118.). І тому й нерадо він бачить, як „від довшого часу ріжні наші публіцисти вважають своїм обовязком пригадувати нашим письменникам, який вони повинні мати світогляд...“ („Діло“ ч. 115.). І тому то й на книжку Юрія Липи п. з. „Бій за українську літературу“ він пригадує ще раз: „адже виняткових одиниць не вилекаємо теоріями та доктринами“ („Діло“ ч. 126). Так зовсім справедливо. Бо в тих справах рішало, рішає і буде завсіди рішати тільки те, що так дуже влучно висловив раз на все св. апостол Павло в першім своїм листі до Корин-

Ґерінґ на Балкані.

БІЛГОРОД, 8. 6. ПАТ. Агенція Авала повідомляє: ген. Ґерінґа, пруського премієра і німецького міністра, відзначили великою стяжкою Білого Орла. Вчора ввечір премієр Єфтич з жінкою приймали Ґерінґа з жінкою на обіді в старшинськім клюбі. Були присутні князь геський, його жінка кн. Мафальда, князь регент Павло, члени уряду та особи з дружини ген. Ґерінґа.

Політичні арештування в Болгарії.

СОФІЯ, 8. 6. ПАТ. Нині поліція викрила авторів летючок, спрямованих проти членів уряду Тошева і проти короля. Арештували 10 осіб. Між арештованими є визначні політики. Між ін. перевели ревізію у кол. голови політичної поліції Мітова та в інспектора лісового виділу в м-стві господарства Куманова.

Підморський тунель у Японії.

ТОКІО, 8. 6. ПАТ. Агенція Ренґо повідомляє, що кабінет прийняв проект будови тунелю, який лучитиме Японію з островом Кію-Сію.

Смерть ґенерала Лінзінґена

В Ганновері помер у 82 році життя ґенерал фон Лінсінґен, один з німецьких вождів зі світової війни. Як 21-літній старшина брав участь у німецько-французькій війні 1870/71. р. і швидко опісля посувався в гору на драбині військової кар'єри. З початком світової війни був командантом корпусу, що входив у склад німецької армії, яка здобула Бельгію. В 1915. р. командував південною, австро-нім. армією, що випирала російські війська з Карпат. Брав теж участь у великій проломовій офензиві, що почалася під Горлицями, опісля став командантом мішаної армійської групи (австро-німецько-турецької) на фронті Золотої Липи і відбив російську офензиву ген. Брусілова. Під конець світової війни був командантом пруської мархії й ґубернатором Берліна. Після війни доживав віку у Ганновері.

Дійсність у Головній Управі Рідної Школи у Львові.

Навязуючи до статтей, що появилися в двох останніх числах орґану Союзу Укр. Прив. Службовиків „СУПРУГА“ — „Службовику“ — (за квітень і травень), почуваюся до обовязку висловитися дотично справ, що порушені у тих статтях.

Зарядження Президії Гол. Упр. Р. Ш. щодо виповідження праці службовикам при Гол. Упр. Р. Ш. у Львові, хоч бракувало йому законом вимаганої форми, всеж таки виплнвало з докладно передуманого й умотивованого становища, що право-службові відносини між Т-вом Р. Ш. і його службовиками, а ще більше матеріяльне положення Гол. Упр. Р. Ш. у Львові, вимагають негайного діяння, упорядкування, а в тому і значного обмеження її персональних видатків, та що кожна проволока в цьому напрямі погіршує лише положення Т-ва.

Дійсно й не диво, що це зарядження Президії схвилювало рідношкільних учителів у Львові, які є на етаті Гол. Упр., а ще більше схвилювало воно службовиків канцелярії Гол. Упр. Р. Ш., що є членами Союзу Укр. Прив. Службовиків „Супруга“, — отже ті круги, які повищим зарядженням Президії були особисто заторкнені. Правда, й орґанізації службовиків інших львівських установ, чи то в почутті товариської солідарности, чи то з оглядів станових інтересів прилучилися до загрожених і до наступу на Президію Т-ва Р. Ш., але загал громадянства станув на тому самому становищі, що й Головна Управа Р. Ш., яка на свому засіданні в дні 16. квітня 1935. р. *недвозначно* вирішила, що „...признаючи потребу упорядкування службового відношення учителів і службовиків Р. Ш., погоджується з усіми дотеперішніми зарядженнями Президії Т-ва“.

Йдучи по думці цієї ухвали Головної Управи, Президія Т-ва зараз на свому найближчому засіданні рішила знову виповісти службу службовикам Гол. Упр. Р. Ш. у Львові, але вже із задержанням усіх форм вимаганих законом.

Після цього засідання, розглядаючи ще раз різні можливости й наслідки реаґування службовиків канцелярії Гол. Упр. Р. Ш. на це повновне зарядження Президії, і спираючись головно на письмі службовиків до Гол. Упр. та на обидливу й неправдивими фактами тенденційно насвітлену статтю в офіційному орґані СУПРУГА „Службовику“ (за квітень), п. н. „На поміч товаришам з Р. Ш.“, на наставлення її авторів, та на інші моменти, я на скликаному зараз на другий день засіданні Президії заявив, що виконання повищого зарядження Президії припиняю до часу найближчого засідання повної Гол. Управи Р. Ш.

На цьому засіданні, повідомляючи Гол. Управу про припинення ухвали Президії, між іншими мотивами я заявив, що „...в справі способів переведення санації Т-ва погоджуюся в цілости зі становищем, намірами й річевістю арґументів членів Президії, але вважаю, що виконання цього рішення Президії не дасться ще зараз послідовно перевести, а то з огляду на ті чинники, під впливом яких стоять службовики канцелярії Гол. Упр. Р. Ш. у Львові, чинники, що своїм дотеперішнім поступованням й способом відповіді дали доказ, що вони готові вище ставити станові справи осіб над добро Т-ва, й тому то з тактичних причин уважав я за вказане припинити виконання ухвали Президії аж до часу дефінітивного ухвалення службової прагматики.

Що така оцінка була правильна, про це свідчать отсі слова, взяті з другої статті „Службовика“ (за травень). „...Так чи інакше — ми цієї справи не спустимо з ока й не дамо скривдити наших товаришів, хоч би навіть *в імя* (!) так дорогої нам установи (!!)...“

Рівночасно в цій-же статті написано далі таке:

> Не можемо поминути мовчанкою ще одного нетактичного вчинку Президії Р Ш. який — по правді — навіть не лицює такій громадській установі. Львівські Секції СУПРУГА по всіх наших установах, що брали участь в акції оборони зальокавтованих службовиків Р. Ш. і наділали були через СУПРУГА до Рідної Школи проголошені в нашому часописі застереження проти того льокавту — одержали такі письма від голови Рідної Школи:
>
> „Світла Радо!
>
> У звязку з письмом Світлої Ради до Головної Управи Р. Ш. у Львові в справі виповідження праці службовикам Головної Управи Р. Ш. у Львові, з доручення Президії Гол. Управи Р. Ш. вічливо прохаю Світлу Раду скликати ширші сходини Ваших членів і ласкаво дозволити делеґатові Президії на цьому зібранні виявнити становище Президії Р. Ш. в вище згаданій справі.
>
> Перед означенням місця, а особливо часу таких сходин прохаю ласкаво порозумітися заздалегідь зі мною (Тел. 277-52) кожного дня год. [illegible] крім неділь і свят.
>
> З правдивим поважанням
>
> *І. Галущинський*
>
> голова Рід. Школи.

Подібне запрошення одержала також „Самопоміч Народної Торговлі“. Але сама централя професійної орґанізації, себто Головна Рада СУПРУГА — *такого запрошення не одержала.* Президія Рідної Школи не визнає службовицької централі й воліла звернутися понад її голову, безпосередньо до самого „народу“. Тактика, про яку ми нераз чули з високих трибун. Але тоді воно зле й неморальне! Тенденція такого поступку очевидна: внести замішання у ряди нашої центральної орґанізації, що ясним поставленням справи ґенеральної виповіді праці може й спричинила деяку неприємність Президії Р. Ш. Колиб такий підхід голови чи Президії Р. Ш. був удався, то цього випадку можна би було вжити на доказ, що централя СУПРУГА не є виразником думок службовицького загалу.

Для вияснення цієї справи зазначую, що Президії Гол. Упр. Р. Ш. й на думку не могло прийти „понад голову звертатися до „народу“...“, бож Президія Р. Ш., маючи вже й так стільки клопотів зі своїм „народом“ ніяк не мала ні охоти ні часу встрявати в справи, які лежать поза кругом її діяльности. Президія Т-ва Р. Ш

тяв: „Колиб я — каже — говорив навіть (усіми) людськими тай анґельськими язиками, але не мав любови, то був би тільки як звеняча мідь або бренячий кимвал“. Очевидно, любови не можна нікому силоміць накинути. І тому о. д-р Костельник („Діло“ ч. 128) ролю письменника зясовує словами: „Автор повинен сам себе обмежувати — своїм почуванням, своєю совістю, своїми етичними святими максимами й ідеалами. Таке внутрішнє зобовязання може давати тільки *релігія*“. Так, дуже добре, реліґія, але й вона лише як любов і правда і повне власне життя, а не як сама тільки зверхня форма і чужа доктрина.

І нехай ніхто з людей — письменник він чи ні — не думає, що ту свою життєву правду він зможе колись заступити самим тільки зверхнім жестом і тупетом. Перед собою самим він того, очевидно, ніяк не годен зробити, бо вже сама його власна совість пильнує йому тут вірно тої його правди. А перед іншими людьми — бодай на довшу мету — також ні. Бо у всякого чоловіка є крихітка з тої сили, яку Лермонтов приписує свому „Пророкови“:

С тех пор, как Вечний Судія
Мне дал всеведене пророка,
В очах людей читаю я
Страніци злоби і порока...

Ба, наш Шевченко доглянув її раз навіть у *маленької* дитини:

Хоч дитина немовляща:
І воно вгадає
Твої думи веселії —
Сам Бог розмовляє
Непорочними устами. (Оренбург 1849.)

Такто й славний анґлієць Тома Карлайль, не вірив у тривкість сили обману, побачивши, як вона звела й одурила навіть великого Наполеона.

Оперувати „векслями *без покриття*“ на довшу мету ніхто не зможе. Правда скорше чи пізніше таки вийде наверх. І п. Рудницький — навіть всупереч протилежним суґестіям п. Липи — побачить, що „твори з великими поклонами, бойовим гомоном, страшною тугою за чином — дуже часто плід духової порожнечі, вічевої діялектики, декадентської неврастенії“ („Діло“ ч. 126). Ба, він навіть і самій науці п. Липи так тільки на слово не дуже повірить. Бо каже: „Коли зважити, що не можна нпр. говорити про Берґсона, не знаючи всіх його творів, і про багато інших, не знаючи бодай найважніших — тоді 100 самих чужинних імен, які надибуємо в книжці Липи, вимагалиб довгих літ неабияких студій“ („Діло“ ч. 127). Так, добре. Ба, але щож у такім разі думати нам про оті „сотні великих письменників і творів“ самого п. Рудницького, які по його свідоцтву „не дають нам ніякого світогляду тому, що самі його в собі не мають“? Д-р Р. не каже, кілька саме тих сотень, але читач за його висловом мусить думати бодай про яких 500 до 600. Ну, то й насувається зараз питання: Кількож то літ тай яких студій мусів знову присвятити сам п. Р. оцим своїм цілим сотням письменників і творів, щоби ствердити, що вони всі „великі“ тай що в них „нема ніякого світогляду“? Чиж таке питання не мав би права поставити п. Рудницькому п. Липа?

Вкінці ще одно. Д-р Рудницький виступає гостро проти „недовчених публіцистів“ — а ставить побіч них також „крикунів“ і „всезнайків“ та „непокликаних критиків літератури“ — і кінчить свої виводи так: „При такому інтелектуальному рівні дискусія кінчиться просто — публіцистичною пустомельщиною, де можна почути все з винятком одної нової думки на вибрану тему“ („Діло“ ч. 117). Я не знаю, чи п. Р. зачисляє й себе також до публіцистів. Як так (а здається мені, що так), то тим більше ціню йому ту його вимогу, щоби публіцистика не була лише пустомельщиною. Не можу тільки ніяк згодитися на те, мовби одиноким критерієм вартости думок чоловіка була їх новина. Бо — поминаючи проблему доказу тої новини — „нова думка“ може бути також похибна і зовсім безвартісна. Свою вартість вона — зовсім таксамо як і „стара“ — мусить доказати щойно у дійснім життєвім практиці. А надмірна погоня за новиною може саме легко продукувати і саме вона дійсно й продукує у нас тепер оцю „недовчену пустомельщину“, яку так остро і справедливо осуджує отсе в засаді також і сам п. Рудницький.

свідомо поминула службовицьку Централю тому, що, як із одної сторони *не лицювало* Президії Т-ва Р. Ш. *не відписувати* тим організаціям службовиків, які не зважаючи на особисту інтервенцію делегації своєї централі у Президії Гол. Упр. Р. Ш., ні на устні виявлення, які цій делегації дав голова Т-ва Р. Ш., ні на протестуюче письмо Головної Ради СУПРУГА, все ще вважали за вказане зі своїми застереженнями окремими письмами звернутися до Гол. Упр. Р. Ш., але зробили це вони в спосіб пристійний, так із другої сторони Президії Т-ва *не лицювало відповідати* службовицькій централі, що не торкаючи Президією Т-ва Р. Ш. у свому офіційному органі „Службовику" накинулася на неї в такий спосіб, на який декотрі громадяни в Европі реагують так, що, щоб не наразитися на можливість ще більшої обиди, воліють не являтися там, де їх стрінула незаслужена зневага. І думаю, що не тільки теперішній Президії Т-ва Р. Ш. з цього приводу не є можливе входити в якінебудь зносини зі службовицькою Централею, але й майбутнім Президіям це не буде можливе, доки службовицька Централя цей поступок свого офіційного органу не постарається у відповідний спосіб направити.

Становище й особисті почування не дозволяють мені вжити таких висловів, що могли би в цілій наготі уявити оцінку форм ужитих „службовиком" у його статтях, — на кінець додам лише, що Президія Т-ва Р. Ш. готова є витривати на свому відповідальному становищі й робити те, що вважатиме за корисне єдино для Т-ва, — не зважаючи на кидані обиди й особисті прикрощі, — саме, *в імя цього Т-ва*, цієї *національної*, не приватної (!!) установи, до проводу якої українське громадянство покликало членів Президії.

Вірю, що це громадянство, розуміючи тяжке й прикре становище Президії Т-ва Р. Ш., матеріяльно й морально допоможе Президії проводити далі розпочату санацію Т-ва.

Іван Галущинський.

—o—

Перед Загальними Зборами Т-ва Охорони Военних Могил у Львові.

Кілька уваг про працю Т. О. В. М. для закріплення культу поляглих.

У квітні ц. р. скінчило Т-во Охорони Военних Могил у Львові восьмий рік своєї діяльности. В 1927 р. за ініціятивою рухливіших громадян м. Львова переведено вмілу пропаґанду в краю за утреваленням культу Поляглих. До одного року від оснування Головного Товариства повстало в краю 29 філій, які поставили собі за задачу занятися могилами Поляглих у визвольній війні, закріплюванням місць, у яких спочили тлінні останки Поляглих, упорядкуванням і реєстрацією їх могил у своїй окрузі, реєстрацією Поляглих у визвольних змаганнях взагалі і вкінці влаштовуванням поминальних відправ по Поляглих.

Сьогодні Т-во Охорони Военних Могил та його філії в краю можуть почванитись поважними успіхами. Опущених або занедбаних могил нема, рухливіші осередки закріпили дорогі місця тревалими памятниками, по багатьох церквах уфундовано пропамятні таблиці. Зокрема у Львові Т-во зареєструвало 2.890 назвищ Поляглих з ріжних місцевостей краю.

Оголошений у травні 1933 р. закон про опіку над военними могилами сильно обмежив діяльність філій Товариства, не кажучи вже про те, що деякі органи влади неохоче глядили вже й передше на їх статутову роботу. Сьогодні не легко дістати дозвіл на будову памятника навіть на місцевім цвинтарі, а про дозвіл на публичне місце на ту ціль нема й мови. При зголошенні будови памятників чи курганів, тревалої опіки над цвинтарем, улаштування богослужебних відправ з церковними процесіями треба боротися з ріжними формальностями, або такі старання взагалі не мають успіху. Богослужебні відправи в місцевостях, які ставали місцем прощі загалу громадянства, поважно обмежено в їх величі, або вкінці їх зовсім заборонено, з додатком судових кар та інших неприємностей на їх учасників чи організаторів.

Хоч минуло вісім літ діяльности Т-ва Охорони Военних Могил, праця його ще далеко не закінчена. 2.890 зареєстрованих назвищ Поляглих ще далеко не покривають числа дійсних наших страт. У кожній громаді повинна найтись особа, яка зібралаб дати про Поляглих з даної місцевости та подала їх до зареєстрування Головному Т-ву у Львові. Подання імени й назвища, дати уродження, військового ступня і — як можливо — обставин смерти й місця поховання — це найпінніша прислуга живого громадянина поляглому воїнові, прислуга, яка крім крихітки доброї волі не вимагає ніяких інших жертв. Т-во Охорони Военних Могил у Львові постановило в десятиліття свого істнування закінчити реєстрацію Поляглих та видати пропамятну листу страт, яка служитиме доказом, наскільки ми зрілі та чи наші визвольні змагання не коштували нас більше крови, як декого з нинішніх повноправних народів.

До сьогодні зареєстровані лиш могили, які є під опікою філій Т-ва Охорони Военних Могил. Одначе відомо, що є ще стрілецькі могили в багатьох місцевостях, в яких нема філій, а опікується ними місцеве громадянство доривочно, при нагоді заупокійних відправ. Кілько їх, ніхто не скаже, бо про їх істнування довідуємось лише принагідно з доривочних часописних комунікатів то-що. Слід і з цим в найкоротшім часі скінчити! Т-во Охорони Военних Могил, чи його філії повинні бути остаточно повідомлені і мати докладну евіденцію, в якій місцевості і скільки там стрілецьких могил, хто в них похований і серед яких обставин згинув, коли відбуваються заупокійні богослуження та хто могилами піклується. В такім випадку може помогти й віддати історії добру прислугу лише добра воля місцевої української установи, або одної ідейної одиниці.

Ще далеко не всі церкви мають у себе пропамятні таблиці з виписаними назвищами Поляглих своєї парохії. Рідня переважно не знає, де спочивають тлінні останки Поляглого. Спис назвищ, уміщений у церкві на видім місці, заступить рідні належну память. Пропамятних таблиць з кожним роком більше по наших церквах, одначе певно ще дуже багато в краю таких громад, які згадані таблиці повинні уфундувати, бо їх ще в себе не мають.

Праці, звязані з культом Поляглих, обняті законом, оголошеним у Деннику Законів ч. 39. з 30. травня 1933 р. З приписами того закону повинні запізнатися всі, що бажають приложити свою руку до упорядкування военних могил, а певно оминулиб неодної прикрости від органів адміністраційної влади. Згідно зі згаданим законом опіка над военними могилами застережена державним чинникам, одначе за дозволом влади кожна суспільна установа — хочби цього в своїм статуті не мала застереженого — може военними могилами займатися. З наведеного виходить, що в наших відносинах одиноким помічним чинником у працях Т-ва Охорони Военних Могил мають стати саме місцеві громадяни, які повинні з Головним Товариством чи з найближчими його філіями навязати тревалий контакт. Це тимбільше вказане, бо з кожним роком меншає число живих свідків нашого величнього минулого і ми залишимось лише з німими памятками, яких вже не доповнить живе слово очевидця.

В четвер 13. ц. м. відбудуться Загальні Збори Товариства Охорони Военних Могил у Львові в льокалі „Молодої Громади". Зацікавлені особи, головнож відпоручники філій Т-ва, повинні численно явитись на цих Зборах, де запізнаються з дотеперішнім дорібком Товариства Охорони Военних Могил, почують про дальші напрямні його праці, як також про обовязуючі тепер приписи при виконуванні своєї статутарної діяльности. В усіх справах, звязаних з культом Поляглих, слід звертатись до Товариства Охорони Военних Могил у Львові, вул. Словацького 14 (льокаль Земельного Банку Гіпотечного).

—o—

Японсько-китайські розмови.

ШАНГГАЙ, 8. 6. ПАТ. Японський військовий аташе Ісоґаі, що з припоручення ґенерального штабу перебуває тепер у Північнім Китаю, перевів з тамошніми міродатними військовими чинниками розмови. Згідно з вістками, що продісталися до публичної опінії, Японія має до Китаю дуже широкі вимоги. Ісоґаі старався у своїх виводах скинути відповідальність за теперішню напружену ситуацію на марш. Чанг-Кай-Шека, який тепер сам займається розвязкою спірних питань, що істнують між Китаєм і Японією.

—o—

Ґерінґ у югославянського реґента.

БІЛГОРОД, 8. 6. ПАТ. Повідомляють, що реґент князь Павло прийняв нині на авдієнції премієра Ґерінґа, а потім прийняв його сніданням.

СЕКРЕТАРЯ ВИКЛЮЧИЛИ З КОМПАРТІЇ.

МОСКВА, 8. 6. ПАТ. Від 5—7. червня відбувалися пленарні засідання Центрального Комітету комуністичної партії. М. і. обговорювали подрібно діяльність секретаря ЦВК. СССР. Енукідзе. У цій справі приняли резолюцію, на основі якої виключили Енукідзе з Центрального Комітету партії та з рядів партії, тому що ствердили розхитання політичних і особистих обичаїв.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Президент еспанської республики підписав ратифікаційні документи еспансько-польського торговельного договору.

— Фінансова комісія французької палати ухвалила внесок, щоби розпочати слідство над діяльністю тих, що счинили паніку на грошевій біржі.

— Еспанський міністер внутр. справ заборонив відбувати політичні зібрання соціялістичній партії, теж монархістам-традиціоналістам і партії Обнови Еспанії.

— Вчора в північній Болгарії була велика буря. Вбила 3 особи, 20 поранила.

— В Каселі запав присуд у голосному процесі 87 комуністів з Ганав за терористичні атентати. 42 обвинувачені одержали загальну кару 132 роки тяжкої вязниці. 31 обвинувачених 32 роки і 3 місяці звичайної вязниці, 11 увільнено.

Совіти протестують.

МОСКВА, 8. 6. ПАТ. Посол СССР у Софії Раскольніков склав протест проти противсовітської діяльности російських емігрантів у Болгарії, що недавно поранили урядовця посольства СССР та закликають у пресі до дальших актів терору. Пос. Раскольніков домагається від болгарської влади, щоб вона зліквідувала діяльність емігрантів.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

З ПРИВОДУ ВІДКРИТТЯ МАНҐАНОВОЇ РУДИ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

В Чорногорі найдено поважні поклади манґанової руди. Перевезено 5 вагонів до Ворохти для дальших дослідів. Наукова експедиція львівської техніки ствердила доцільність експльоатації.

Така вістка промайнула в пресі. Господарське значіння того факту покищо трудно устійнити. Величина покладів та справжня можливість технічного їх використання є ще у стадії імпровізації. В те, що розбудова манґанового промислу спричинилаб великі зміни в економіці Гуцульщини, нема що сумніватись. Манґан як чистий метаь так і в численних його сполуках має у промислі велике приміненя. Згадаємо тут, що українські манґанові руди головно зпід містечка Никополя (Дніпропетровщина, давніше Катеринославщина) грали у світовій продукції (Сх. Індії, Бразилія, Зл. Д.П.А., Куба) уже до війни дуже поважну ролю (до 15 проц.) і були дуже поважним експортовим артикулом. Як подано у Ш. У. Статистичному Річнику за рік 1935 (ст. 98), в р. 1932 УСРР зайняло у світі як продуцент манґанової руди перше місце. Тоді, коли в никопільському родовищі видобуто в 1913 р. 275.9 тисяч тон, то в 1931 р. аж 1.604 тисяч тон.

Польська хроніка.

ПІСЛЯ УРЯДОВОЇ ЗАЯВИ В СПРАВІ СТІЙНОСТИ ПОЛЬСЬКОЇ ВАЛЮТИ.

Заяву мін. скарбу Завадського на пресовій конференції 3. ц. м. (тема: інвестиційна позичка і її успіх) про тверді заміри уряду втримати непохитність польського золотого, приняла преса як енунціяцію першорядного значіння. Це не дивниця, коли зважити, що девалюацію перевели вже в себе 32 держави, що Франція і деякі інші держави ведуть просто розпучливу боротьбу з зазіханням на їхню валюту, що майбутня необхідність стабілізації висуває потребу нового взаїмного відношення валют на значно нижчому золотому рівні, тощо. Польща ізолюється від того всього, не добачуючи ніяких для себе користей із цього, колиб вона обнизила вартість свого гроша. Це зрештою акцентує вже навіть проф. Кржижановський, який признався вже голосно до зміни своїх поглядів. Очевидно — валютарна політика залежить від того, як укладаються господарські відносини і які їхні вимоги. Як тепер справи в Польщі стоять, то мін. Завадського, як автора згаданої енунціяції, не можна підозрівати в нещирості

ПУБЛИЧНІ РОБОТИ В ГАЛИЧИНІ І НА ВОЛИНІ.

Фонд Праці прелімінував на публичні роботи на теренах воєвідств: львівського, станиславівського, тернопільського і волинського 4,748.700 зол. для затруднення безробітних. З цієї суми на биті шляхи (державні і самоуправні) призначено 2.877 тис., на водно-реґуляційні роботи 150 тис., на меліораційні і забезпеки рік 851 тис. та врешті на міські інвестиції 870 тисяч. Досі виплатив Фонд Праці 1.546.400 зол. З праць, що їх уже розпочали, треба назвати биті шляхи, водопроводи в Луцьку і Сяноці, розбудову каналізації у Перемишлі, реґуляцію Полтви і меліорацію її долини, будову мосту на Стирі у Маюничах, а також таку будову в Нижневі, Кристинополі і Перемишлі, відбудову дороги Жабе Косів, тощо.

Світова хроніка

МОЖЛИВІСТЬ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

У пресі появилась звістка (цим разом нібн поважніша, бо й раніше такі вісти появлялись), що внедовзі відбудеться чергова всесвітня конференція. Настоює на неї Вашинґтон, при чому европейські великодержави сприяють цій ідеї. Змістом конференції малиб бути валютові справи (стабілізація?) і внормування міжнародньої торговлі. Минуле зовсім не дозволяє вязати з такою конференцією, хочби вона і дійсно відбулась, надій на краще.

РУЗВЕЛЬТ НЕ ДУМАЄ ПОСТУПИТИСЬ У СВОЇХ ПЛЯНАХ. — ДВА ТАБОРИ.

Відомий присуд Найвищого Трибуналу, який ствердив суперечність діяльности „Найри“ і її кодексів з американською конституцією, є безумовно великим ударом у накреслену Рузвельтом реформу американського господарства. Два табори, які уформились після основання Національного Уряду Промислової Відбудови (Найри), все різко відмежовувались. Та проте тепер цей поділ став виразніший, бо противники великого експерименту Рузвельта, який підрізав індивідуальність господарки, впроваджуючи до неї пляновість, чують підтримку історичного присуду і не криють своїх поглядів. Яскравіше зарисувалось тепер те, хто за „Найрою“, а хто проти неї. І як не дивно — за „Найрою“ є не тільки робітництво, але теж поважна скількість підприємців, які призналють їй великі реґулятивні прикмети.

Рузвельт не піддається і шукає способів, аби втриматись зі своєю ґрандіозною перебудовою господарського устрою. Сприяє йому загальне розуміння небезпеки, яка вирослаб після нагальної ліквідації Найри й уневажнення її розпорядків.

Треба зазначити, що 567 кодексів „Найри“ і 201 додатків, що реґулюють у сумі платні і час праці, торкаються 22 міліонів робітників і 3 міліонів працедавців.

КУРІОЗИ „ПЛЯНОВОЇ ГОСПОДАРКИ“. — В МОСКОВЩИНІ РОБІТНИКИ ВТІКАЮТЬ У СЕЛА, В УКРАЇНІ НАВПАКИ.

В Сов. Союзі багато куріозів; це всім добре відомо. На один із актуальніших куріозів звернув тепер увагу Отмар на сторінках „Ґазети Польскої“. В не дуже віддалених від себе країнах Сов. Союзу можна бачити зовсім протилежні господарські прояви. І так коли на Україні селянин утікає ще — як тільки має змогу — до міста, а через те міські середовища перевантажені людським елементом і подача рук до праці є велика, то на півночі є навпаки. Робітництво Московщини тікає на села, вважаючи, що там проживе лекше. Перш за все спекується воно „опіки“ трьох бюрократій: фабричної, партійної і союзно-професійної, що важким тягарем давить фабричного робітника.

Джерелом згаданих диспропорцій між Україною і Московщиною є те, що поправа ситуації українського села куди повільніша, ніж поправа села московського.

В. Н-вич.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 1637 1-3

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 8—30

— **Довідуємося,** що з кінцем червня ц. р. виїзджає Укр. Студентський Хор Ревелерсів Евгена в велике артистичне турне по більших містах Східної Галичини. В першу чергу вибірається через Золочів-Тернопіль на Поділля, а опісля по літнищах. 1606

— **Торжественне посвячення дому чит. „Просвіти“ в Голоску Великім** відбудеться в неділю 9. червня ц. р. Програма свята: год. 10. рано Служба Божа в місцевій церкві; год. 12.30 посвячення дому; год. 13.30 святочна академія у новій домівці. Виділ читальні в Голоску Великім просить усе львівське громадянство на це свято. Доїзд 10-ою. Від останнього перестанку 10 хвилин ходу.

— **Жалібне богослуження за бл. п. д-ра А. Чайковського у Станиславові.** В середу 5. ц. м. в год. 8. рано старанням філії „Просвіти“ відправилося в катедрі у Станиславові богослуження з панахидою за покійного А. Чайковського. Богослуження відправив о. кан. Лободич. Підчас панахиди співав хор „Думка“. Слід з прикрістю зазначити, що громадян у церкві було дуже мало й колиб не учениці й ученики з „Р.Ш.“, то церква булаб порожня. Деж ті наші чільні громадяни, що не вважали за відповідне прийти до церкви? Б. Л.

— **Відчит у Львові.** Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва відбудеться у вівторок 11. ц. м. в год. 7. вечором в салі „Бесіди“ (вул. Рутовського 22) відчит артиста маляря Василя Дядинюка на тему: „Сучасне мистецьке життя у Парижі і українські малярі“.

— **Під увагу батькам.** Серед практичних фахів, які нині доволі корисні й потрібні на наших землях, є городництво. Бачимо, що чужинці болгари ведуть під більшими містами на наемній землі городничі господарства і на них якось добре виходять; отже моглиб і наші селянські сини основувати подібні городничі заведення під містами на власній землі. До цього треба теоретичного і практичного вишколу. Українських городничих шкіл у нас нема, тому мусимо користати з польських. У Кіянах під Люблином є польська приватна городнича школа, в якій учать усіх городничих предметів. Наука тревае три роки, четвертий рік призначений на практику у взірцевих городничих заведеннях, торговельних садах, заведеннях перерібки овочів і под. По скінченні школи дістає абітурієнт диплом городничого техніка. Умовини приняття: скінчена народня школа (7 кляс) або три кляси давньої гімназії. Річна оплата 190 зол. (можлива знижка), місячна оплата за цілковите удержання в інтернаті 30 зол. Хто хотів би ближче поінформуватись, нехай звернеться до управи школи: Кіяни, п. Спічин біля Люблина.

— **Сучасний стан норманської теорії.** На таку тему виголосив д-р М. Антонович 7. ц. м. виклад в Українськім Наук. Інституті в Берліні.

— **Над чим працюють українські письменники у Совітах.** „Праґер Прессе“ повідомляє: Максим Рильський, лірик і перекладчик „Пана Тадеуша“, викінчив збірку поезій „Під знаком волі“ і поему „Марина“. Тепер працює над перекладами з російського та над збірками поезій „Київ“ і „Літо“. Іван Ле творить новий історичний роман „Україна“, що має показати ріжницю між давним і теперішним поколінням. Петро Панч виконує оповідання з німецької окупації на Україні і роман з життя української інтеліґенції в Совітах. Оповідач Олександер Копиленко пише роман „Дуже добре“. Це повість для дорослих з життя школярів і дітей. Іван Кулик викінчує роман в віршах „Софійка“ і готовить переклад поезій грузинського лірика Борвбошвіллі. Крім того виладжує фільмовий сценарій за Шевченковим „Назаром Стодолею“.

— **Куди сягатимуть майбутні кордони України?** На згадане питання вгорі дамо дуже коротку і влучну відповідь: „Це залежатиме виключно від того, як широко в Европі продаватиме свої вироби одинока українська фабрика цукорків і солодощів „Фортуна Нова“ у Львові.

— **За перебудову залізниць.** На засіданні комунікаційної комісії торговельно-промислової

палати у Львові обмірковувано справу перебудови залізничої лінії Львів-Рава Руська-Люблин Варшава. Рішено домагатися перебудови цієї лінії, щоби приноровити її до поспішних потягів. Крім того стверджено потребу перебудування львівський залізничий вузол.

— **За зневаження портрету марш. Пілсудського.** В городському суді у Львові розпочалася карна розправа проти студента політехніки Льонгіна Плюцінського, за зневаження портрету марш. Пілсудського. Дня 21. лютого Плюцінський увійшов з кількома товаришами до лябораторії й підійшовши до портрету Пілсудського, що висів над столом, зняв його, подер і кинув на землю. Обвинувачений бороniться тим, що хотів взяти собі портрет на памятку, а стрінувшись з опором власника, подер його підчас сутички. Розправу відложено задля покликання нового свідка.

— **Присуд на комуністів.** Перед судом присяглих у Львові відбулася розправа проти 9 членів комуністичної партії з Любачева. Засуджено Ш. Блянка на 5 літ вязниці, Переца Надля на 4, М. Пеха і Прокопенка по 3, Бенціона Надля на 2 і пів, С. Цімермана на 2 і Клоса на 1 рік. Обвинувачених Пука і Гофмана увільнено.

— **Львівська хроніка.** Арештовано на вулиці Стефана Тиховецького, що ніс у течці комуністичний транспарент, який мав розвісити в придатному місці. — Арештовано львівського промисловця і б. міського радного Стан. Цвинарського за ошуканства при продажі реальности. — Страйк 400 робітників, занятих при будові доріг, скінчився компромісово. — Францішка Луцик, служниця при вул. Гофмана, повідомила поліцію, що якийсь мужчина, представившись торговельним агентом, виманив від неї 300 зол. — Петрові Тимків з Голодович пов. Зборів, який заснув у кіні Коперник, украли з кишені 20 зол. і ріжні документи.

— **Нові члени повітової ради в Золочеві.** На засіданні повітової ради в Золочеві вибрали 6 членів повітового виділу, двох українців і 4 поляків. Вибрані: Стан. Костгайм, власник дібр Плпипці, Волод. Островський, управитель дібр Оканів, інж. Еміль Веклюк і хлібороби Йосиф Загурський, Василь Дзюба та Панько Литвин. Голосування не було, тому що зголосили лише одну лісту.

— **Під закидом комуністичної аґітації.** В Любичі Королівській пов. Рава Руська арештовано Мих. Крупу, Івана Кицака і Мих. Тиктора під закидом комуністичної аґітації. Арештованих відставлено до слідчої вязниці у Львові.

— **Загадочне душогубство.** В Манаєві, пов. Зборів, убито в ночі на 30. травня ц. р. 26-літнього селянина Антона Галушку. Під вікно хати, де спав Галушка, підійшли три особи і застукавши, кликали його на двір. Коли він встав і глянув до вікна, впав стріл з кріса і поціливши його в голову, вбив на місці. Душогуби втікли. Загально думають, що вбивство доконано на підкладі партійних порахунків.

— **Судова розправа в горах.** У самбірськім окружнім суді розпочався процес деревних промисловців між фірмою Годул і гірськими громадами Гусне Вижне і Кривка за власність кількох сот моргів ліса. Тому що зайшла потреба перенести розправу на місці, суд з правними заступниками обох сторін виїхав у недоступні гірські сторони турчанського повіту. Розправа розлижена на 10 днів, ведеться на висоті 1.200 метрів, у підніжя Пікуя, найвищого верху в цій частині Карпат.

— **Смертний присуд.** Перед трибуналом присяжних суддів у Тернополі станув опришок Цвановича, що вбив селянина Штика. Цвановича засуджено на кару смерти.

— **Виключені із Стронніцтва Людового.** На засіданні виконуючого комітету Стронніцтва Людового ухвалили виключити з партії посла Доброго, Конст. Паца й Ів. Котарського.

— **Краєва хроніка.** У Львові засуджено за крадіж на два роки вязниці парубка Антона Гупика із Зашкова, який заявив: „Кари не приймаю, заповідаю голодівку“. — В Білці Шляхотській пов. Львів ударив грім у стодолу Йосифа Кубова. Сильний вітер переніс вогонь на сусідні будинки, наслідком чого згоріли три загороди вартости 2000 зол. — Станиславівський суд засудив на два роки вязниці з припиненням 22-літню Едв. Готворт, яка втопила свою нешлюбну дитину. — У тартаку Ґлезінґера в Брошневі застрайкувало 400 робітників, тому що управа виповіла працю 158 робітникам, а тим, що заробляли понад 4 зол. денно, заповіла 10 прц. знижку. — У Яремчі вигинуло 30.000 нарибку пстругів в державній саджавці, тому що зіпсувалися шлюзи. — В Залужу біля Рогатина вибухла нічю пожежа, що тревала кілька годин. Завдяки пожежній сторожі пожежа не вспіла поширитися. — Суд присяжних у Золочеві засудив на 11 літ вязниці різника Унрайха, що тому 10 літ убив у Бродах російського еміґранта. — В Тернополі занедужало 300 вояків, затроївшись нездоровим мясом. — До мешкання о. Грилецького, православного священика в Любчу пов. Луцьк, добулися грабіжники і зрабувавши два кишеневі годинники, втікли. — Із Мукачева на Закарпатті переїхав на Сколе рабін-чудотворець Спіро, що буде подорожувати по Польщі. — М. Шишканець із Лавочного кинувся з причини родинних невгодин під поїзд близько польсько-чеського кордону. — У Дідушицях Малих повісився 23-літній М. Нимів. — У звязку зі смертю 13-літнього ученика Юл. Шмерцлера в Станиславові наслідком пораження електрикою, поліція арештувала електромонтерів цирку Станевських Антона Кризу й Теод. Шуберта. — Невідомий злодій вкрав із церкви в Милованні (Товмаччина) пушку з 75 зол.

— **Дитина в клітці медведя.** В зоольоґічному городі в Кракові наблизилася дитина занадто до клітки медведя. Звір затягнув дитину крізь доволі широкі відступи крат у свою клітку. Ратуючи дитину, видці відвертали увагу медведя від неї тим, що поштовхували його патиками. Тимчасом явилась огнева сторожа, обляла медведя зимною водою і він пустив перелякану дитину.

— **З Польщі.** У Варшаві перестав виходити жіночий тижневик „Блюш“, один з найстарших польських тижневиків. — В днях 8—10 червня відбудеться у Плоцку зїзд польських психіятрів, 15-ий з черги.

— **Стихійна катастрофа.** Над Кореєю перейшов страшний тайфун і знищив тільки в одній місцевости коло 500 домів. 89 рибацьких суден, що находилися на морі, не вернулись до порту. Корабель „Кайща Мару“ з 28 членами залоги затонув.

— **Самосуд над комуністкою.** У Кримській Станиці колхозники вбили визначну комуністку Ірину Школьну, що була делеґаткою на недавний зїзд у Москві. Хоча вбито її в білий день, слідча влада не може викрити винуватців, бо мешканці колхозу відмовляють зізнань.

— **Большевицькі спекуляції.** В Київі розпочався процес проти 29 обвинувачених, між ними 12 урядовців, за співучасть у міліонових зловживаннях. Вони два роки управляли ріжні спекуляції, виступаючи під покришкою кооперації. Обороти перевищували міліон рублів річно.

Ще одна товариська спілка.

На фотографії бачимо останню із серії товариських спілок — власничок поодиноких чверток ч. 145.170, на яке в IV-тій клясі 32-ої Льотерії впало 50.000 зол.

Спільниками є три урядовці староства в Катовицях. Першою їх чинністю по зреалізованні виграної, було закупно льосів до 33-ої Льотерії, щоби взяти участь в тягненні 1-ої кляси, яке розпочинається 19. ц. м., а також у безплатному різдвяному тягненні, яке плян цієї льотерії передбачує незалежно від нормальних чотирьох кляс.

Із судової салі.

УЧЕНИКИ ЯВОРІВСЬКОЇ ҐІМНАЗІЇ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ У ПЕРЕМИШЛІ.

До соток політичних процесів за приналежність до ОУН. прибув на днях ще один такий процес, а саме перед судом присяглих у Перемишлі. Процес відбувся у днях 3—5. червня ц. р.

За злочин головної зради відповідали: ледви 16-літній **Іван Михаліха**, уч. VI. кл. прив. ґімназії в Яворові та старший від нього на 2 роки **Василь Малко**, уч. V. кл. тієїж ґімназії. У першого найдено в листопаді 1934 р. летючки ОУН. і „Сурму“ та зладжений ним особисто спис учеників цілої ґімназії з характеристикою поодиноких учнів, їх ґенераліями та даними щодо розположення постерунків, пожежних сторожей і „стшельців“ по селах їх батьків; у другого в тім самім часі більше число протидержавної бібули, виданої Юнацтвом ОУН. З огляду на малолітність обв. Михаліхи розправу ведено при замкнених дверях, при допущенні тільки мужів довіря, вказаних оборонцями і прокуратором.

Розправу проводив віцепрез. окр. суду **Гащиц**, обвинувачення вносив прок. **д-р Мітана**, боронили (обв. І. Михаліху) **адв. м-р Навроцький**, (обв. Малка) **адв. д-р Рибак.**

Ще в слідстві признав суд без засягнення опінії знавців, що обв. Михаліха, хоч нелітній, ділав свідомо; в слід за тим і трибунал на головній розправі не допустив, не зважаючи на внесок оборонця Михаліхи, ні знавця-педагога, ні знавця-лікаря до розправи, обосновуючи свою відмову тим, що Михаліха виказує небуденну інтеліґенцію та що й так присяглі судді дістануть до вирішення також спеціяльне щодо Михаліхи додаткове питання, чи він ділав з повною свідомістю.

По триденній розправі, що мала свої драматичні моменти, поставив трибунал лаві присяглих (до речі: зложеній із самих майже військових і поліційних емеритів) щодо обох обвинувачених головні питання в напрямі злочину головної зради з арт. 97. §. 1. к. к., а згідом на обосновані внесення оборони, також евент. питання в напрямі арт. 155. §. 2. к. к. (розповсюджування чи так переховування летючок ОУН).

По довшій гострій довшій промові прокуратора д-ра Мітани промовляли оборонці. Д-р Рибак у дуже річевій, правно гарно передуманій формі збивав тезу прокуратора про мниме уявнення приналежности обвинувачених до ОУН. та цікавим підходом і міркуваннями переконав про нестійність конфіденціональних відомостей у цій справі. Оборонець м-р Навроцький мав спеціяльно важке завдання боронити клієнта, що хоч не мав 17 літ, відповідав за злочин з розмислом, а підчас розправи виявив велику інтеліґенцію й очитаність. Тут мало було опертись на знанні карного закону. Оборонець мусів сягнути до джерел з педагоґічної і медичної літератури. Тому його промова, як теж промова д-ра Рибака зробила на лаву присяглих помітне враження.

У висліді лава присяглих заперечила обі головні питання щодо злочину головної зради 9-ма голосами, а потвердила тільки евент. питання з арт. 155. §. 2. к. к.

На основі цього вердикту трибунал засудив: 1) нел. **Івана Михаліху на поміщення у виховнім заведенні**, завішуючи рівночасно виконання кари на 2 роки та віддаючи його під надзір батька о. Андрія Михаліхи; 2) **Масиля Малка на 1 рік вязниці** із завішенням виконання кари на 3 роки.

Вислід процесу викликав у Перемишлі свого роду сензацію, бо такого легкого виміру кари, вдобавок із завішенням виконання кари, в Перемишлі від літ вже не було.

М. Л.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 9. VI. год. 3·30 поп. „Фрайлайн доктор".

Неділя, 9. VI. год. 7·45 веч. „Помста".

Понеділок, 10. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 9. VI. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Понеділок, 10. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „В обороні закону", „Манджурія горить".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Зузу" (Джозефина Бейкер).

ВАНДА: „Ревізор з Петербурга".

ҐРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Вл. Буріян).

КАСІНО: „Тарзан неустрашимий".

КОЛІСЕЙ: „Нічний експрес", ревія „Самоцвіти Львова".

КОПЕРНИК: „Поворот Франкенштайна (Борис Карлов).

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна ирія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юдіка" оперетка з Ґуст. Фреліхом і Джітою Альпар.

СВІТ: „Їх експедеція пілує", „Гопля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТІЛЕВЕ: „Тепер і завсіди" (Шерлі Темпл, Ґейрі Купер), ревія: „Веселі бревері".

УТІХА: „Герой із Ріо Ґранде" та ревія.

ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Неділя, 9. червня 1935.

Відень (506,8) 13·00 Концерт, 15·30 Форт. тріо, 16.50 Мельодії Штравса-Ціpера й Комзака, 19·15 Два фортепіяни, 20·05 „Лебідь" ком. Мольнара, **Прага** (470,2) 9·15 Хор, 10·00 Тріо дударів, 14·15 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 14·15 Пісоньки, **Білгород** (437,3) 11·15 Концерт, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 20·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. пополудне, 20·00 Лямпіони й пісні — фестин, **Мінхен** (405,4) 15·05 Веселі пісні, музика, 18·50 Смичк. квартет ес-дур Бетовена, **Будапешт** (550,5) 13·00 Концерт оп. орх., 15·50 Форт. ресітал, 18·15 Циг. музика, 19·50 „Балетниця" оп. Сірмая, **Міляно** (221,1) 17·00 Легка муз., 21·00 „Адріяна Лекуврер" оп. Чілея, **Рим** (420,8) 20·50 Симф. концерт.

Понеділок, 10. червня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Тирольські композитори, 15·15 Квартет Сметани, 19·10 Спів (Ванке, баритон), 19·45 „Віденська кров" оп. Й. Штравса, 22·30 Концерт у честь Шумана, **Братислава** (298,8) 17·30 Остапчук-Науменкова співає рос. пісні, **Брно** (325,4) 11·00 Легка музика, 17·30 Два форт., 18·00 „Предки" оп. Фаліера на Штравсові теми, **Прага** (470,2) 9·15 Концерт, 10·05 Дуети Бендля на сопр. і альт, 19·30 „Кармен" оп. Бізета з Німецького Театру, **Париж** (1468) 14·00 Антильська орхестра й пісоньки, 20·45 Камер. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·20 Пісоньки, 18·30 Концерт перк. хору, 20·00 Опера зі Загребу, **Берлін** (356,7) 14·15 Моцартові твори, 19·00 Форт. ресітал Клявдія Араса, **Франкфурт** (251) 20·00 Вагнерівський концерт, **Кенігсвустергвазен** (1571) 16·00 Вес. подорожі — орх., 18·00 „Шах королеві" оп. В. Геца, **Кельн** (455,9) 12·00 Нім. оп. музика, 18·20 Смичк. квартет а-дур Шумана, **Мінхен** (405,4) 14·00 Музика для дітей, 15·05 Солісти, 18·00 Спів, **Будапешт** (550,5) 13·05 Концерт орх., 18·30 Камер. музика, 19·30 „Жмут перел" нар. мельодій, 22·20 Форт., **Міляно** (221,1) 11·30 Легка музика, 20·50 Концерт суч. муз., **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 20·30 „Іль вагабонді де ле Соеде" оп. Діна Рулія.

Львівське радіо.

Неділя, 9. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 10·00 Музика з ґр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Над берегами Чорного Моря, 12·20 Муз. поранок, 14·00 Концерт із ґр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік „Червень", 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Россіні „Севільський цирульник" увертюра, 15·45 Рільнича гутірка, 16·00 Трансм. з Висли. Свято бескидської весни, 16·45 Літ. життя Познаня, 17·00 Концерт, 18·00 Трансм. з Осередка праці для дітей у Сандомирі, 18·15 Музика з ґр. пл., 18·30 Концерт поморського хору, 18·45 Життя на Висли, 19·10 Рекл. концерт, 19·25 Фрагм. із сітк. мечу Польща-Півд. Африка, 19·50 Фейл.: Перед літер. віадом ім. Красінського, 20·00 Веч. денник, 20·10 Образці з давн. та суч. Польщі, 20·15 У годину смерти, 21·30 Літер. вечір (словно-муз. авд.), 22·00 Фрагм. із мечу коп. мяча Краків — Берлін, 22·20 Концерт орх. воєнної мар. в Гдині, 23·05, 23·20 Спорт. вістки, 23·25 Музика з ґр. пл.

Понеділок, 10. червня 1935.

8·30 Раніщня авд., 10·00 Оп. трупа Ля Скалі з ґр. пл., 10·30 До нового життя (проповідь із кост. Св. Хреста в Варшаві), 11·58 Сигнал часу, 12·03 Екзотична країна — Полісся, 12·20 Концерт орх., спів, 13·00 „Князь Незломний" фрагм. із траґ. Словацького Кальдерона, 13·20 Концерт, 14·00 Фрагм. із театрольогії Р. Вагнера з ґр. пл., 14·57 Метеорольог. вістки, 15·00 Рільн. скринька, 15·10 Фор. „Ле Рамо" (Зел. Свята) Поль Пляникон із ґр. пл., 15·22 Господарство-хлопіт, 15·35 Музика з ґр. пл., 16·00 На подвірю — для дітей, 16·15 Концерт орх., 16·50 Щоденний відтинок прози, 17·00 Концерт: Брамс, 17·30 Фрагм. з маловідомих фр. опер із ґр. пл., 18·00 Астроном. відчит, 18·15 Спів, музика, 18·30 Спорт. фейл.: Як сухопутні щурі стають моряками, 18·40 Куток краєзн. т-ва, 18·45 Спів (Арт. Бічо бас) і супр. форт., 19·15 Рекл. концерт, 19·30 Мандрівка мікрофону, 19·50 Що читати — белетр. новини, 20·00 Симф. концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт, 22·00, 22·15 Спорт. вістки, 22·20 Концерт, 23·05 Музика з ґр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 ґр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 ґр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 8. червня п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко вдержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що ві 8. VI. п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·20 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури „	„	0·80 „
Пантарки „	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Подання в справі допущення до вступних іспитів до І., ІІ. і ІІІ. кляси нового типу ґімназії та VI., VII. й VIII. кл. давнього клясичного типу в **Прир. Коед. Ґімназії Р. Ш. ім. кн. Володимира Вел. в Рогатині** вносити з усіми приписаними документами до дня 15. червня ц. р. до Дирекції Ґімназії. Речинець вступних іспитів оголосимо пізніше. **Омелян Бачинський**, упр. 1669 2—2

Вписи до Торговельної Школи Т-ва „Рідна Школа", Львів, вул. Хшановської 9, приймають до дня 1. липня п. р. щоденно в годинах 11—13. **Управа школи.** 1693 2-2

Дня 16. червня ц. р. відбудеться зїзд матуристів ґімназії в Стрию, котрі в р. 1895 здавали матуру. Просимо до участи всіх живучих Товаришів, як також Товаришів інших річників, що хотілиб побачити ще одинокого живучого проф. Шірмера. Збірка в год. 9·30 коло ґімназії. Зголошення висилати на адресу: Інж. Володимир Дутка, Станиславів, Голуховського 46. **Комітет.** 1689 2-3

Філія Союзу Українок повідомляє, що у вівторок 11. ц. м. в год. 19-тій у домівці С. У. при вул. Сикстуській 44, відбудеться реферат д-ра Стефанії Туркевич-Лісовської на тему „Наставлення слухача до сучасної музики". 1702

За жертву 13·50 зол. з нагоди іменин п. дир. К. Малицької на ремісничу оселю дякує ученицям V. і VI. кляси шк. Шевченка у Львові КВОМ. 1703

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Корсети найновіші моделі, бедрівки, нагрудники виконує солідно „Крайопшемиса", Львів, Боїмів 1. 1521 7—9

Початкуючий адвокатський апликант (зі 7-літньою практикою та іспитом нотаріяльним) шукає патрона. Ласкаві зголошення до Українбанку „Віра" в Раві Руській з поданням умовин. 2-3

Пропуклинові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 5—30

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 2—20

Палиці -- парасолі, наймодніші парасольки Нова виробня, Ягайлонська ч. 16. 1567 8—15

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна виробня **„Ренома",** Львів, Сонітна 9. 1510 22—22

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обува. 1580 22—30

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1667 4-6

Літнище Забродє двір над Сяном (о. р. Salina via Ustrzyki Dolne); ліс, купелі, лодка, риболовля, ситківка, радіо, електрика; добірний харч; ціна від 3 зол., родинам знижка. 1685 2-2

Ясновид фараду ворожить надзвичайно, в трансі відгадує імена, стан, скільки осіб в родині, життєві тайни — бачить особи на віддаль. Показує заінтересові особи в дзеркалі. Львів, Кохановського 37. 1695 2—2

Наймодніші жіночі плащі по зол. 27·—, 35·—, 47·—, 53·— і вище, жіночі костюми по зол. 43·—, 48·—, 55·— і вище, шовкові і вовняні сукні по зол. 19·—, 24·—, 32·— і вище продає відома фірма И. ПОСАМЕНТ, Львів, Академічна ч. 3. 1699 1—3

Фортепіяни, піяніна світових виробней на складі, Марецький, Баторія 7. 1698 1—13

Заняття возного, портієра, магазинєра а теж якоїнебудь фізичної праці шукає кваліфікований фабричний робітник, довірена, совісна людина. Адміністрація „Діла" для „Вирука". 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Проф. Д-р Соловій
мешкає тепер при
вул. РОМАНОВИЧА Ч. 3.
і ординує від 12—1 і від 3—5.
1703 1—3

КОНКУРС.

У звязку з проєктом організації Ткацької Школи Головна Управа РШ. оголошує конкурс на кандидатів:

1) управителя та
2) двох інструкторів Ткацької Школи.

Від кандидата на управителя вимагані: найменше середня освіта, фахові научні кваліфікації та відповідна практика; від інструкторів — фахові кваліфікації з практикою.

Зголошення враз з власноручно написаними життєписами та з удостовіреними відписами свідоцтв надсилати **найпізніше до 18. червня ц. р.** до Головної Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.

Умови праці з принятими кандидатами будуть заключені окремо.

Головна Управа Рідної Школи.

КОНКУРС.

Головна Управа Рідної Школи розписує конкурс на учительські посади в середніх школах РШ. а саме до:

1) Німецької мови (жін.).
2) практичних занять (м. і жін.),
3) руханки (м.).

Прохання вносити до 18. червня. Львів вул. Словацького 14. ІІІ. п.

Під увагу читальням!

Старші типи радіоприймачів змодернізовані з повною гарантією. 4-тиро лямповий з голосником, батерією і акумулятором зол. 120·—.

„EKRAVOX"
1697 1-3 :: :: **АКАДЕМІЧНА 11.** :: ::

Щоби усунути нагнітки і згрубілий наскірок вживати
Еттінґера БАЛЬСАМ на нагнітки
склад і виріб: **Аптика М. Еттінґера**
1581 Львів -- за Великим Театром. 4-4

Дирекція Приватної Коедукаційної Ґімназії ім. кн. Володимира Великого в Рогатині — розписує оцим

Конкурс

на стипендію ім. Івана Тиктора на студії в Рогатинській Ґімназії на шк. рік 1935—36.

1. Стипендія в сумі 350 (тристапятьдесять) золотих річно, платна в 10 ратах по 35 (тридцятьпять) золотих кожного місяця, призначена на шкільну оплату в ґімназії.

2. Стипендію може одержати кожна учениця й ученик Прив. Коед. Ґімназії в Рогатині.

3. Першенство в одержанні стипендії мають:

а) учениці й учні, що їх батьки були Українськими Січовими Стрільцями або служили в Українській Армії;

б) уроженці Золочівщини.

4. Стипендія є цілорічна, одначе може її втратити стипендист(-ка), що запедбався в поведенці та науці.

5. Стипендію признає з уповноваження Фундатора Дирекція Ґімназії.

Прохання в справі признання стипендії ім. Ів. Тиктора вносити до Дирекції Ґімназії до дня 30. червня 1935.

До прохання долучити:

1) Шкільне свідоцтво з останнього шк. року.
2) Свідоцтво незаможности.

Рогатин, 30. травня 1935.

Омелян Бачинський
директор ґімн.
1665 2—2

Виробня музичних інструментів
Фр. Невчик
Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — Телефон 225-76
поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.
Цінники на бажання. 41/91 5—20

ПІЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна ужиманих інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
698 52—55

ПІДЛЮТЕ

найвище положений чинний живець в наших горах, купелеве заведення і літнище в Ґорґанах над Лімницею в чудовій лісистій околиці, 700 м. понад рівень моря.

Мінеральні питні води і сірчано-солені купелі. Електричне освітлення, водопроводи і центральне огрівання.

Лічничі вказівки: хороби органів кровообігу, віддихових шляхів (з винятком туберкульози), органів травлення, печінки, жовчевих і сечевих доріг, суглобів, мязів і кісток, хороби обміну речовин, стани виснаження з надмірної праці або після перебутих хоріб.

Початок сезону 15. червня.

Комунікація:
Залізнича станція: БРОШНІВ на лінії Стрий — Станиславів, а звідти або вузькоторовою залізницею, яка удержує реґулярну комунікацію або на замовлення автомотором на місце за 1 ½ години. Зі Львова їзда на місце 4 ½ години.

Інформації:
до 1-го липня: Львів, Клушинська 5, тел. 248-82. Від 1-го липня: **Живець ПІДЛЮТЕ, почта Перегінсько.**
1648 3—5

Пансіон „Зелемін" ГРЕБЕНІВ
У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, сонячні кімнати з бальконами. Річні і сонячні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відкриття 1. червня ц. р.
1661 3—10

Криниця -- Здрій
бувший лікар
клінік і шпиталів краківських
Д-р мед. Смолинський Іван
ординує в недугах внутрішніх і жіночих — **„ШКОЛА"**
1692 біля боровинових лазничок. 2-2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.